

Referat fra møte i ESK Bransjeråd Dato: Torsdag 9. februar 2012 Tid: 11:30 – 15:30 Sted: Radisson hotell, Gardermoen	Prosjekt for Effektivt Sluttbrukermarked for Kraft
20. februar 2012	

Referat fra møte i ESK Bransjeråd torsdag 9. februar 2012

	<i>Prosjektdeltakere</i>	<i>Tilstede</i>
Arild I. Markussen	Helgelandskraft	✓
Eivind Dybendal	Midt-Nett Buskerud	✓
Gerhard Eidså	Istad	✓
Guttorm Listaul	Notodden	✓
Hans Petter Andersen	LOS	✓
Jan Jansrud	Gudbrandsdalen	✓
Jens Auset	Hafslund	✓
John H. Jakobsen	Haugaland	✓
Petter Sandøy	BKK	✓
Svein A. Folgerød	Agder	✓
Sverre Gjessing	Fjordkraft	✓
Ketil Lille	Skagerak	✓
	<i>Prosjektgruppe</i>	
Christer Jensen	Quartz+Co	✓
Gorm Lunde	Quartz+Co	✓
Leif Morland	Sysco	
Ove Nesvik	EdiSys	✓
Tor Heiberg	Statnett	✓
	<i>Observatør</i>	
Kalle Ellinggard	NVE	✓
	<i>Til informasjon</i>	
Knut Lockert	DEFO	
Kristin H. Lind	KS Bedrift Energi	
Ole Haugen	Energi Norge	

Vedlegg: Ingen

0 Aksjoner og konklusjoner fra møtet

Konklusjoner:

- Alle deltakerne gav uttrykk for at det er behov for felles ikt-løsninger utover de som i dag eksisterer.
- Med tillegg av de kommentarer som fremkommer under 2 og 3 nedenfor var det enighet om Statnett sin forståelse av oppdraget.
- Med tillegg av de kommentarer som fremkommer under 4 nedenfor var det enighet om organisering av prosjektet
- Med tillegg av de kommentarer som fremkommer under 5 nedenfor var det enighet om prosjektet sitt målbilde
- Med tillegg av de kommentarer som fremkommer under 6 og 7 nedenfor var det enighet om tilnærming til modeller, metode og evaluering.

Aksjon:

- En mal for hvordan prosjektdeltakerne kan rapportere kostnader/tidsforbruk vil bli utarbeidet av prosjektgruppen og diskutert i Ekspertgruppens møte tirsdag 14. februar 2012. Deretter vil malen bli sendt til Bransjerådet for utfylling

1 Introduksjon

Tor ønsket velkommen til første møte i ESK Bransjeråd, *Prosjekt for Effektivt Sluttbrukermarked for Kraft*. Agenda og presentasjon var sendt ut i forkant av møtet:

1	Velkommen
2	Bakgrunn og forutsetninger for utredningen
3	Prosjektorganisering og rolle/oppgaver
4	Målbilde
5	Alternative modeller
6	Evalueringskriterier og metode
7	Neste steg

Alle deltakerne presenterte seg selv og sa noe om sitt eget selskaps status i forhold til innføring av AMS, samt synspunkter på "felles IKT".

2 Bakgrunn og forutsetninger for utredningen

Tor innledet med å informere om at det er viktig å få en omforent oppfatning av oppgavene som skal utføres i prosjektet, mål-bilde og arbeidsmetodikk.

Tor nevnte at det finnes en rekke utfordringer, som:

- AMS
- Kunde- og leverandørsentrisk markedsmodell
- Varierende praksis og kvalitet
- Leverandør-avhengighet i forhold til IKT
- Transparens, fleksibilitet og endringsdyktighet
- Anleggs-informasjon

Noen kommentarer under presentasjonen:

- NVE presiserte at de nordiske regulatorne jobber med å forankre arbeid fra NordREG hos politikerne og nevnte enigheten blant Energiministrene som gjennom Nordisk råd har forpliktet seg til å innføre et felles nordisk sluttbrukermarked
- NVE poengterte at det ikke er avklart hvordan en kundesentrisk modell skal reguleres, men at valg av fellesløsninger vil påvirke hvordan reguleringen skal utformes, dette utredes hos NVE
- Det ble påpekt at et felles nordisk sluttbrukermarked ikke er en markedsintegrasjon, men en harmonisering av regler og forskrifter mellom landene. Et selskap som skal levere strøm i flere land må registrere seg og på vanlig måte i begge landene, blant annet i forhold til konsesjoner, skatteregime etc.
- Fjordkraft kommenterte at kriteriene fra NordREG bør være tydeligere inn i prosjektet
- BKK presiserte at målerne ses på som en del av nettet og dermed er det nettselskapets oppgave å samle inn og kvalitetssikre dataene, noe som ble bekreftet av NVE

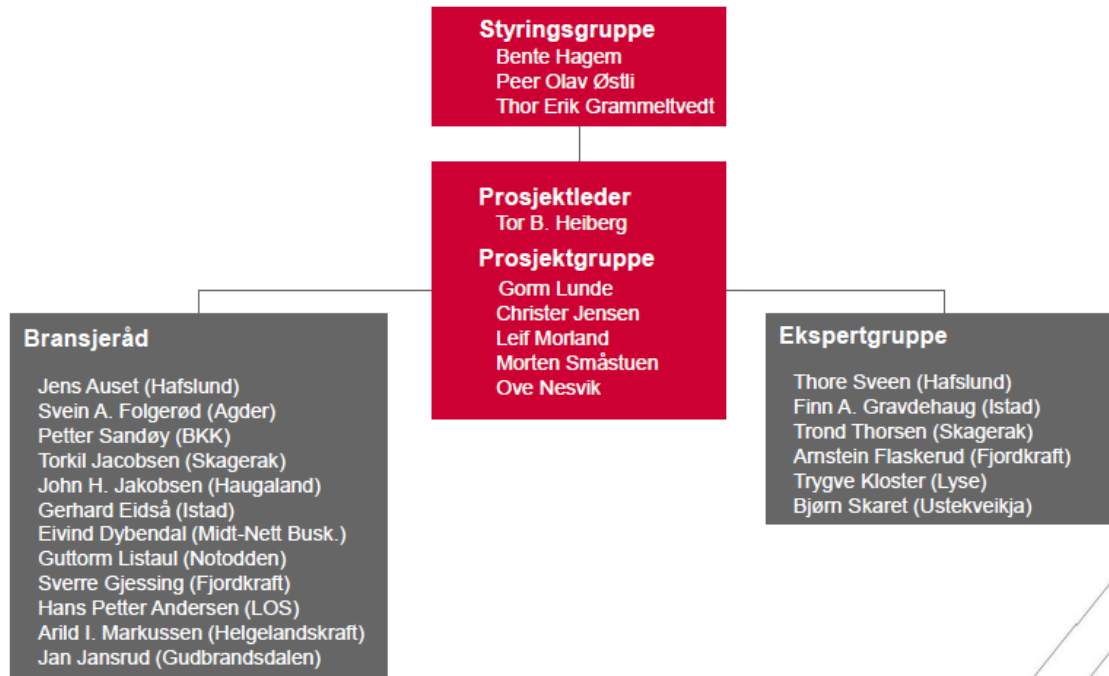
- Gudbrandsdalen poengterte at de ønsker å få med en sentralisering av bytteprosessen i prosjektet, siden de sliter med mange avvisninger fra en del nettselskap
- Tor presiserte at utredningen, som EKS prosjektet skal levere, skal gi en «en anbefaling av hvilken funksjonalitet som skal tilbys i felles IKT-løsninger, hvilke oppgaver som skal utføres og forslag til organisering»
- Det ble presisert at NordREG har «besluttet» at det skal innføres samfakturering av kraft og nett, gjennom kraftleverandørene. Det er opp til de nasjonale regulatorene og tilpasse regelverket i hvert enkelt land ift NordREGs beslutninger.

3 Føringer for prosjektet

I forkant av, og under møtet kom det opp en del føringer som prosjektet må ta hensyn til. Dette gjelder:

- Rapport relatert til sikkerhet og AMS, bestilt av NVE og straks er klar
- Krav fra NordREG om samfakturering av kraft og nett, gjennom kraftleverandørene
- Beslutning i Nordisk råd om et felles nordisk sluttbrukermarked for strøm
- Målere ses på som en del av nettet og dermed er det nettselskapets oppgave å samle inn og kvalitetssikre data
- Datatilsynet og AMS forskriften har et krav om at data ikke skal lagres mer enn 15 måneder
- Løsningene må omfatte prosesser relatert til Elavgift, Elsertifikater, avgift til Enova og eventuelt andre avgifter
- Ansvarsforhold mellom nettselskap og kraftleverandør må være en del av det som diskuteres i rapporten fra prosjektet

4 Prosjektorganisering og rolle/oppgaver

Kommentarer til prosjektorganiseringen over:

- Ketil Lille fra Skagerak overtar for Torkil Jacobsen
- Kalle Ellinggard fra NVE er kommet til som observatør
- I motsetning til hva som ble presentert i foreslått fremdriftsplan vil møtene i prosjektets styringsgruppe bli lagt etter møtene i bransjerådet.

- Det ble presisert at det planlagte seminaret ikke bør ligge mellom 21. mars-23 mars, da flere fra bransjerådet er på vinterkonferansen.

Møter framover:

Bransjeråd: 9. februar, 29. mars (heldagsmøte), 15. mai (heldagsmøte)

Ekspertgruppe: 14. februar, 28. februar, 13. mars, 27. mars, 17. april, 2. mai, 21. mai

I tillegg planlegges et seminar i løpet av mars for å se på tekniske løsninger som er implementert i andre land.

5 Målbilde

Tor presenterte 10 overordnede mål, som ble kommentert:

1. En løsning som sikrer effektiv håndtering av måledata og informasjonsutveksling mellom nettselskaper, strømleverandører og sluttkunder i kraftmarkedet
2. Effektiv distribusjon av prisinformasjon til sluttkunde via AMS

Kommentarer:

- Det ble kommentert at «internett er kommet for å bli» og at distribusjon av prisinformasjon kan være mer effektiv via andre kanaler enn AMS
- Det ble også presisert at det bør skilles mellom «smartgrid» og «utstyr for måling»

3. Samfakturering utført av kraftleverandørene

Kommentarer:

- NordREG har besluttet at det skal innføres samfakturering av kraft og nett, gjennom kraftleverandørene.
- NVE har imidlertid ikke fattet noe formelt vedtak om hvem som skal fakturere enda. Prosjektet vil derfor legge til rette for samfakturering, samtidig som fakturaløsningen gjøres så «åpen» som mulig.
- NVE poengterte problemstillingen med hvem som skal kreve avgiftene og hvordan kredittider skal være. Denne problemstillingen arbeider NVE med.

4. En løsning som effektivt støtter dagens og morgendagens behov i markedet (forretnings- og kundeprosesser)

Kommentarer:

- Punktet må også omfatte Elavgift, Enova avgift og Elsertifikater

5. En løsning som sikrer god integrasjon mot et felles nordisk sluttbrukermarked med like prosesser på tvers av landene

6. En løsning som har høy grad av sikkerhet, og som er robust nok til å håndtere store datamengder

Kommentarer:

- NVE informerte at det er bestilt en rapport relatert til sikkerhet og AMS, som straks er klar
- Hafslund presiserte viktigheten av at bransjen lander på et felles sted ift hvordan sikkerheten håndteres – spesielt i.f.t. tredjepart og åpning av nett

7. En løsning som er oversiktlig, og som gir klare retningslinjer, prosedyrer og krav til innføring av AMS med tilhørende prosesser i kraftmarkedet

Kommentarer:

- Hafslund informerte at de i sin løsning har bestilt en AMS løsning med et klart grensesnitt mellom innsamling og administrative systemer. Hafslund ser for seg at et slikt grensesnitt enkelt kan tilpasses et felles måleinnsamlingssystem for hele bransjen
- Etter innføring av AMS vil kundene i praksis ha mulighet til å kontrollere faktura mot data direkte fra egen måler og det ble i den sammenheng stilt spørsmålstegn ved hvor stort behov det er for kvalitetssikring av data fra nettselskapet?
- Det er imidlertid eksempler på at nye AMS målere begynner å «ruse» (løpe løpsk). I tillegg er det et ønske fra mange sluttkunder å slippe jobben med å lese av måleren – noe som medfører et fortsatt behov for kvalitetssikring

- Det pågår ett prosjekt i regi av Energi Norge hvor AMS funksjonaliteten utredes. ESK prosjektet vil koordinere seg med Energi Norge AMS prosjekt.
8. Effektiv konkurranse om tilleggstjenester til AMS

Kommentarer:

 - Med tilleggstjenester tenker NVE på tjenester som benytter «overskuddskapasitet» i kommunikasjon mot måler. Det ligger ingen føringer i dag på hva dette skal være, utover at det er begrenset til energitjenester, slik at andre typer tjenester er utelukket.
 - NVE ser for seg at felles IKT-løsninger vil være en viktig forutsetning for innovasjon ved å tilby alle tjenesteleverandører et felles grensesnitt mot AMS og kraftmarkedet.
 - Det ligger noen utfordringer i hvordan sikkerhet og tilgangskontroll skal håndteres
 - BKK kommenterte at uansett om det blir en sentral eller desentral løsning, da er det forretningsprosessene som ligger føringer og tidsfristen betyr at noen nettselskaper allerede nå må bestille ut ifra den funksjonalitet som man kan tenke seg er mulig
 9. En effektiv organisasjon for utvikling og drift av felles IKT løsninger
 - NVE påpekte at uavhengig av løsning som anbefales må man se på hvordan organiseringen bør være. Dagens modell med detaljregulering gjennom lover/forskrifter/rettledninger er for tidkrevende og kompleks.
 10. En løsning som er kostnadseffektiv over tid, og som gir den best løsningen for samfunnet

Generelle kommentarer:

- Hafslund presiserte at, gitt at vi får en felles løsning, bør det implementeres på samme tidspunkt i hele bransjen
- Datatilsynet og AMS forskriften har et krav om at data ikke skal lagres mer enn 15 måneder. Dette er en problemstilling som behandles i flere fora, som i Energi Norges AMS prosjekt. Ett alternativ er å anonymisere data etter 15mnd, evt. bare knytte dem til målepunkt id, slik at de kan benyttes utover 15 mnd. i forbindelse med nettanalyser.
- Hvem er ansvarlig for «master data» (grunnlagsdata)? Det bør være nettselskapene som er ansvarlig for tekniske grunnlagsdata, mens det bør være kraftleverandøren som er ansvarlig for kundedata. Ansvarsforhold må være en del av det som diskuteres i rapporten fra prosjektet gitt føringene fra NordREG (Rights and obligations of DSOs and suppliers in the customer interface)
- Løsningen må sikre nettnytte – nytten nettselskapene har med AMS for å utvikle og drifte kraftnettet effektivt
- Prosjektet bør vurdere hvordan demand-respons skal håndteres.
- Prosjektet bør vurdere hvordan pluss-kunder og andre "procumers" som det forventes at det vil bli mer av i fremtiden, skal håndteres.

6 Alternative modeller

Tor presenterte tre modeller:

1. Dagens modell
2. Desentral modell: Utvidelse av NUBIX løsningen

Kommentarer:

 - Det ble påpekt at dages NUBIX ikke er egnet for en utvidelse i den sammenheng som diskuteres i dette prosjektet. Det man snakker om er et konsept basert på de samme prinsipper som NUBIX, med andre ord en sentral formidler av informasjon, uten sentral lagring av data
3. Sentralisert modell med innbygd forretningslogikk (datahub)

Kommentarer:

 - Det er billigere å implementere en datahub enn flere

- Hafslund stilte spørsmål om en felles HUB er kostnadseffektiv eller om det hadde vært bedre med flere HUBer i et marked. Dette for å skape konkurranse, og dermed unngå monopol på tjenesten.
- NVE presiserte at det trengs en ny organisasjon for å håndtere nye prosesser i kraftmarkedet, uavhengig av modell
- NVE kommenterte at den alternative modellen med direkte kobling mellom måler og en sentral datahub sannsynligvis var å gå for langt i sentralisering av prosessene. Nettselskapene skal ha ansvaret for innsamling, kvalitet og sikkerhet i AMS.

Generelle kommentarer:

- Det må skilles mellom prosesser som er best egnet for monopol og prosesser som er best egnet for fri konkurranse.
- Det er ulike løsninger for hvordan målere og måledata håndteres i ulike land.
 - I UK er det en sentral måledatabase og kraftleverandørene som er ansvarlig for innsamling av måledata
 - I Ontario er det en sentral HUB som er ansvarlig for innsamling av måledata
 - I Tyskland er innsamling av måledata lagt ut til egne selskap, men normalt eid av nettselskapene

7 Evalueringskriterier og metode

Tor presenterte evalueringskriterier og metode:

- De alternative modellene vil bli vurdert opp imot målbilde
- Alternative løsningsmodeller vil bli evaluert med et sett av definerte kriterier
 - **Kommentarer:**
 - Det bør være konsistens mellom kriteriene i dette prosjektet og kriteriene stilt av NordREG
- Hovedprosesser evalueres
- Tor presiserte at:
 - anbefaling av felles løsninger vil basere seg på hva som er samfunnsøkonomisk mest lønnsomt i forhold til det beskrevne målbildet
 - prosjektet ikke vil bruke tid på politiske tema som prosjektet ikke har mulighet til å styre
 - Prosjektet ikke vil ta hensyn til størrelsen på nettselskapene, det vil si det legges ikke opp til spesielle løsninger for små eller store nettselskap

Prosjektet ønsker seg en oversikt fra prosjektdeltakerne der kostnader for ulike prosesser fordeles i henhold til figuren under:

%-tallene i figuren er bare eksempler på fordeling og gjenspeiler ikke faktiske forhold

Kommentarer:

- Det ble notert at *Stengning og åpning av anlegg* er en prosess som tar mye tid og derfor bør tas med
- Det bør lages gode forklaringer (forutsetninger) for de enkelte punktene, slik at ikke svarene spriker for mye

Aksjon:

- En mal for hvordan prosjektdeltakerne kan rapportere kostnader/tidsforbruk vil bli utarbeidet av prosjektgruppen og diskutert i Ekspertgruppens møte tirsdag 14. februar 2012. Deretter vil malen bli sendt til Bransjerådet for utfylling
- Stengning og åpning av anlegg vil bli tatt inn som egen post dersom ekspertgruppen er enig

8 Neste steg

Prosjektgruppens oppgaver:

- Referat av dagens møte sendes ut 3 virkedager etter møtet og innspill kan gis innen 3 virkedager
- Ekspertgruppen starter opp 14. februar 2012
- Modellering av informasjonsflyt (hovedprosesser) for hvert løsningsalternativ
- Utsendelse av brev til bransjen som informerer om prosjektet
- Tilretteleggelse av seminar (med deltakelse av IBM, energinet.dk eller finsk aktør)

Bransjerådets oppgaver:

- Innsamling av kostnadsdata
- Kommentarer til referat fra dette møtet

Bransjerådet vil gis mulighet til å komme med kommentarer til hovedrapport fra 15. mai til 28. mai som vedlegges rapport til NVE 31. mai

Kommentarer:

- Agder energinett ønsket at Bransjerådsmøtene blir avholdt før styringsgruppemøter og ikke omvendt
- I forbindelse med det planlagte seminaret i mars ble det påpekt at det vil være bedre å invitere kunder som har implementert en løsning, enn å invitere utvalgte systemleverandører.